

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Ohjeet henkilölle, joka haluaa valittaa
Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle

Yleissopimus	s. 3
Valituslomake	keskiosa
Ohjeet	s. 24
Yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen voimaantulo	s. 28
Valtakirja	s. 31

TÄRKEÄÄ

Ennen kuin päätätte tehdä valituksen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle, Teidän tulee lukea yleissopimus ja ohjeet huolellisesti. Mikäli valituksenne täyttää niissä mainitut muodolliset edellytykset, Teidän tulee irrottaa keskiosan valituslomake ja täyttää se ohjeiden mukaisesti. Huomioikaa, että valtakirja tulee palauttaa ainoastaan käyttäessänne asiamiestä.

Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi

11. ja 14. pöytäkirjasta seuraavine
muutoksineen

sekä pöytäkirjat 1, 4, 6, 7,12 ja 13

Finnish version/version finnoise
käännös

Yleissopimusteksti on aikaisemmin muutettu kolmannella pöytäkirjalla, joka astui voimaan 21 syyskuuta 1970 (European Treaties Series - "ETS" nro 45), viidennellä pöytäkirjalla, joka astui voimaan 20 joulukuuta 1971 (ETS nro 55) ja kahdeksannella pöytäkirjalla, joka astui voimaan 1 tammikuuta 1990 (ETS nro 118). Yleissopimusta on täydennetty 21 syyskuuta 1970 sen toisella pöytäkirjalla (ETS nro 44). Yhdestoista pöytäkirja (ETS nro 155) astui voimaan 1 marraskuuta 1998 ja korvasi kaikki edellä mainituilla pöytäkirjoilla muutetut tai lisätyt sopimusmääräykset. Yhdeksäs pöytäkirja (ETS nro 14), joka astui voimaan 1 lokakuuta 1994, kumoutui samana päivänä, ja kymmenes pöytäkirja (ETS nro 146) menetti merkityksensä.

Yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen kunkin hetkinen allekirjoitusten ja ratifiointien tila sekä täydellinen luettelo selityksistä ja varaumista ovat tarkistettavissa osoitteessa <http://conventions.coe.int>.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen sihteeristö kesäkuu 2010

Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi

Tämän yleissopimuksen allekirjoittaneet hallitukset, jotka ovat Euroopan neuvoston jäseniä, ottavat huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 10 päivänä joulukuuta 1948 antaman Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen;

katsovat, että tällä julistuksella pyritään turvaamaan sen sisältämien oikeuksien maailmanlaajuinen ja todellinen tunnustaminen ja noudattaminen; tunnustavat, että Euroopan neuvoston pyrkimyksenä on luoda kiinteämmät yhteydet jäsenvaltioidensa välille ja että yhtenä keinona tähän pääsemiseksi on ihmisoikeuksien ja perusvapauksien ylläpitäminen ja edistäminen; vakuuttavat vankkaa uskoaan oikeudenmukaisuuden ja maailmanrauhan perustana oleviin perusvapauksiin, joiden säilymisen paras taie on toisaalta toimiva poliittinen demokratia ja toisaalta niiden ihmisoikeuksien laaja ymmärtäminen ja kunnioittaminen, joihin ne vetoavat; ovat samanmielisten Euroopan maiden

hallituksina, joilla on yhteinen poliittisten perinteiden, ihanteiden, vapauden ja oikeusjärjestelmän perintö, päättäneet ottaa ensiaskeleet eräiden yleismaailmallisessa julistuksessa mainittujen oikeuksien yhteiseksi voimaansaattamiseksi

ja ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Velvollisuus kunnioittaa ihmisoikeuksia

Korkeat sopimuspuolet takaavat jokaiselle lainkäyttövaltaansa kuuluvalla tämän yleissopimuksen I osassa määritellyt oikeudet ja vapaudet.

I Osa

Oikeudet ja vapaudet

2 artikla

Oikeus elämään

1. Jokaisen oikeus elämään on suojattava laissa. Keneltäkään ei saa riistää hänen elämänsä tahallisesti, paitsi tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanemiseksi silloin, kun hänet on tuomittu rikoksesta, josta laissa määrätään tällainen rangaistus.

2. Elämän riistämistä ei voida katsoa tämän artiklan vastaiseksi teoksi silloin, kun se seuraa voimankäytöstä, joka on ehdottoman välttämätöntä:

- kenen hyvänsä puolustamiseksi laitomalta väkivallalta;
- laillisen pidätyksen suorittamiseksi tai laillisen vapaudenriiston kohteeksi joutuneen henkilön paon estämiseksi;
- mellakan tai kapinan kukistamiseksi laillisin toimin.

3 artikla

Kidutuksen kieltö

Ketään ei saa kiduttaa, eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla.

4 artikla

Orjuuden ja pakkotyön kieltö

1. Ketään ei saa pitää orjuudessa tai orjuuden kaltaisessa pakkotyössä.

2. Ketään ei saa vaatia tekemään pakkotyötä tai muuta pakollista työtä.

3. Pakkotyöllä tai muulla pakollisella työllä ei tässä artiklassa tarkoiteta:

- tämän yleissopimuksen 5 artiklan määräysten mukaisesti määrätyn vapaudenriiston aikana tai ehdonalaisessa vapaudessa tavanomaisesti määrättyä työtä;
- aseellisen palveluksen luonteista

palvelusta tai sellaista palvelusta, joka vaaditaan sen sijasta maissa, jotka hyväksyvät aseellisesta palveluksesta kieltäytymisen omantunnonsyistä;

c. sellaista palvelusta, jota vaaditaan silloin, kun vaara tai onnettomuus uhkaa yhteiskunnan olemassaoloa tai hyvinvointia;

d. sellaista työtä tai palvelusta, joka kuuluu yleisiin kansalaisvelvollisuuksiin.

5 artikla

Oikeus vapauten ja turvallisuuden

1. Jokaisella on oikeus vapauten ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapautaan, paitsi seuraavissa tapauksissa ja lain määräämässä järjestyksessä:

a. henkilö vangitaan lain nojalla sen jälkeen, kun hänet on tuomittu toimivaltaisessa tuomioistuimessa;

b. henkilö pidätetään tai vangitaan lain nojalla, koska hän ei ole noudattanut tuomioistuimen laillista määräystä, tai jonkin lakimääräisen velvoitteen täyttämisen turvaamiseksi;

c. henkilö pidätetään tai hänen vapautensa riistetään lain nojalla hänen saattamiseen toimivaltaisen oikeusviranomaisen tutkittavaksi, milloin on perusteltua syytä epäillä hänen syyllistyneen rikokseen tai jos katsotaan välttämättömäksi estää häntä tekemästä rikosta tai pakenemasta teon jälkeen;

d. alaikäiseltä riistetään vapaus lain nojalla hänen kasvatuksensa valvomiseksi tai hänet pidätetään lain nojalla hänen saattamiseen toimivaltaisen oikeusviranomaisen tutkittavaksi;

e. henkilöltä riistetään vapaus lain nojalla tartuntataudin leviämisen estämiseksi tai hänen heikon mielenterveytensä, alkoholisminsa, huumeidenkäyttönsä tai irtolaisuutensa vuoksi;

f. henkilö pidätetään tai häneltä riistetään vapaus lain nojalla, jotta estettäisiin hänen laiton maahantulonsa, tai jos on ryhdytty toimiin hänen karkottamiseksi tai luovuttamiseksi.

2. Vapaudenriiston kohteeksi joutuneelle on viipymättä ilmoitettava hänen ymmärtämällään kielellä vapaudenriiston perusteet ja häneen mahdollisesti kohdistetut syytteet.

3. Tämän artiklan 1 kappaleen c koh-

dan määräysten nojalla pidätetty tai vapaudenriiston kohteeksi joutunut on viipymättä tuotava tuomarin tai lain nojalla tuomiovaltaa käyttävän muun viranomaisen tutkittavaksi, ja hänellä on oikeus oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa tai oikeus tulla vapautetuksi oikeusjutun ollessa vireillä. Vapaaksi laskemisen ehdoksi voidaan asettaa takeet siitä, että asianomainen saapuu oikeudenkäyntiin.

4. Jokaisella, jolta on riistetty hänen vapautensa pidättämällä tai muuten, on oikeus vaatia tuomioistuimessa, että hänen vapaudenriistonsa laillisuus tutkitaan viipymättä ja että hänet vapautetaan, mikäli toimenpide ei ole laillinen.

5. Jokaisella, joka on pidätetty tai jonka vapaus on muuten riistetty tämän artiklan määräysten vastaisesti, on täytäntöönpanokelpoinen oikeus vahingonkorvaukseen.

6 artikla

Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin

1. Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan tai häntä vastaan nostetusta rikossyytteestä. Päätös on annettava julkisesti, mutta lehdistöltä ja yleisöltä voidaan kieltää pääsy koko oikeudenkäyntiin tai osaan siitä demokraattisen yhteiskunnan moraalin, yleisen järjestyksen tai kansallisen turvallisuuden vuoksi nuorten henkilöiden etujen tai osapuolten yksityiselämän suojaamisen niin vaatiessa, tai siinä määrin kuin tuomioistuin harkitsee ehdottoman välttämättömäksi erityisolosuhteissa, joissa julkisuus loukkaisi oikeudenmukaisuutta.

2. Jokaista rikoksesta syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen.

3. Jokaisella rikoksesta syytetyllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:

a. oikeus saada viipymättä yksityiskohtainen tieto häneen kohdistettujen

syytteiden sisällöstä ja perusteista hänen ymmärtämällään kielellä;

b. oikeus saada riittävästi aikaa ja edellytykset valmistella puolustustaan;

c. oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai itse valitsemansa oikeudenkäyntiavustajan välityksellä, ja jos hän ei pysty itse maksamaan saamastaan oikeusavusta, hänen on saatava se korvauksetta oikeudenmukaisuuden niin vaatiessa;

d. oikeus kuulustella tai kuulustuttaa todistajia, jotka kutsutaan todistamaan häntä vastaan, ja saada hänen puolestaan esiintyvät todistajat kutsutuiksi ja kuulustelluiksi samoissa olosuhteissa kuin häntä vastaan todistamaan kutsutut todistajat;

e. oikeus saada maksutta tulkin apua, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä.

7 artikla

Ei rangaistusta ilman lakia

1. Ketään ei ole pidettävä syypäänä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan rikos. Rikoksen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta ei saa määrätä.

2. Mikään tässä artiklassa ei estä ryhtymästä oikeudenkäyntiin henkilöä vastaan ja tuomitsemasta häntä rangaistukseen teosta tai laiminlyönnistä, joka sivistyskansojen hyväksymien yleisten oikeusperiaatteiden mukaisesti oli tekohetkellä rikollinen teko.

8 artikla

Oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta

1. Jokaisella on oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiinsa ja kirjeenvaihtoonsa kohdistuvaa kunnioitusta.

2. Viranomaiset eivät saa puuttua tämän oikeuden käyttämiseen, paitsi silloin kun laki sen sallii ja se on demokraattisessa yhteiskunnassa välttämätöntä kansallisen ja yleisen turvallisuuden tai maan taloudellisen hyvinvoinnin vuoksi, tai epäjärjestyksen ja rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, tai muiden

henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

9 artikla

Ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapaus

1. Jokaisella on oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden vaihtaa uskontoa tai uskoa ja vapauden tunnustaa uskontoaan tai uskoaan joko yksin tai yhdessä muiden kanssa julkisesti tai yksityisesti jumalanpalveluksissa, opettamalla, hartaudenharjoituksissa ja uskonnollisin menoin.

2. Henkilön vapaudelle tunnustaa uskontoaan tai uskoaan voidaan asettaa vain sellaisia rajoituksia, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa yleisen turvallisuuden vuoksi, yleisen järjestyksen, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

10 artikla

Sananvapaus

1. Jokaisella on sananvapaus. Tämä oikeus sisältää vapauden pitää mielipiteitä sekä vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia alueellisista rajoista riippumatta ja viranomaisiin siihen puuttumatta. Tämä artikla ei estä valtioita tekemästä radio-, televisio- ja elokuva-yhtiöitä luvanvaraisiksi.

2. Koska näiden vapauksien käyttöön liittyy velvollisuuksia ja vastuuta, se voidaan asettaa sellaisten muodollisuuksien, ehtojen, rajoitusten ja rangaistusten alaiseksi, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, muiden henkilöiden maineen tai oikeuksien turvaamiseksi, luottamuksellisten tietojen paljastumisen estämiseksi, tai tuomioistuinten arvovalan ja puolueettomuuden varmistamiseksi.

11 artikla

Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus

1. Jokaisella on oikeus rauhanomai-

seen kokoontumis- ja yhdistymisvapau- teen, mikä käsittää myös oikeuden perustaa ammattiyhdistyksiä ja liittyä niihin etujensa turvaamiseksi.

2. Näiden oikeuksien käyttämiselle ei saa asettaa muita kuin sellaisia rajoituksia, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen ja yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi. Tämä artikla ei estä laillisten rajoitusten asettamista asevoimiin, poliisiin tai valtionhallintoon kuuluviin nähden heidän käyttäessään näitä oikeuksia.

12 artikla

Oikeus avioliittoon

Avioliittoiässä olevilla miehillä ja naisilla on oikeus mennä avioliittoon ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti.

13 artikla

Oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon

Jokaisella, jonka tässä yleissopimuksessa tunnustettuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino kansallisen viranomaisen edessä siinäkin tapauksessa, että oikeuksien ja vapauksien loukkauksen ovat tehneet virantoimintuksessa olevat henkilöt.

14 artikla

Syrjinnän kieltö

Tässä yleissopimuksessa tunnustetuista oikeuksista ja vapauksista nauttiminen taataan ilman minkäänlaista sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, kieleen, uskontoon, poliittisiin tai muihin mielteisiin, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään tai muuhun asemaan perustuvaa syrjintää.

15 artikla

Sopimusvelvoitteista poikkeaminen hätätilan aikana

1. Sodan tai muun yleisen hätätilan

aikana, joka uhkaa kansakunnan elämää, korkeat sopimuspuolet voivat ryhtyä toimiin, jotka merkitsevät poikkeamista niiden tämän yleissopimuksen mukaisista velvoitteista, siinä laajuudessa kuin tilanne välttämättä vaatii edellyttäen kuitenkin, etteivät tällaiset toimet ole ristiriidassa valtion muiden kansainvälisen oikeuden mukaisten velvoitteiden kanssa.

2. Tämän määräyksen nojalla ei voida poiketa 2 artiklasta, paitsi silloin kun on kysymys laillisista sotatoimista johtuvista kuolemantapauksista, eikä 3, 4 (1 kappale) ja 7 artiklasta.

3. Korkean sopimuspuolen, joka käyttää hyväkseen oikeutta poiketa yleissopimuksesta, tulee pitää Euroopan neuvoston pääsihteeri täysin tietoisena toimistaan ja niihin johtaneista syistä sekä ilmoittaa hänelle, milloin näistä toimista on luovuttu ja yleissopimuksen kaikkia määräyksiä jälleen noudatetaan.

16 artikla

Ulkomaalaisten poliittisen toiminnan rajoittaminen

Minkään 10, 11 ja 14 artiklan määräyksen ei voida katsoa estävän korkeita sopimuspuolia rajoittamasta ulkomaalaisten poliittista toimintaa.

17 artikla

Oikeuksien väärinkäytön kieltö

Minkään tässä yleissopimuksessa ei saa tulkita suovan millekään valtiolle, ryhmälle tai henkilölle oikeutta ryhtyä sellaiseen toimintaan tai tehdä sellaista tekoa, jonka tarkoituksena on tehdä tyhjäksi jokin tässä yleissopimuksessa tunnustettu oikeus tai vapaus tai rajoittaa niitä enemmän kuin tässä yleissopimuksessa on sallittu.

18 artikla

Oikeuksien käyttöä koskevien rajoitusten rajoittaminen

Tämän yleissopimuksen sallimia, mainittuihin oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvia rajoituksia ei saa soveltaa muussa tarkoituksessa kuin siinä, jota varten ne on säädetty.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin

19 artikla**Tuomioistuimen perustaminen**

Korkeiden sopimuspuolten tämän yleis-sopimuksen ja sen pöytäkirjojen nojalla hyväksymien velvoitteiden noudattamisen takeeksi perustetaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, jota jäljempänä kutsutaan tuomioistuimeksi. Se toimii pysyvästi.

20 artikla**Tuomareiden lukumäärä**

Tuomioistuimessa on korkeiden sopimuspuolten luvun mukainen määrä tuomareita.

21 artikla**Toimen vaatimukset**

1. Tuomareilla on oltava korkea moraalinen ja heillä on joko oltava pätevyys ylimpiin oikeusvirkoihin tai heidän tulee olla päteviksi tunnustettuja oikeusoppineita.
2. Tuomarit toimivat tuomioistuimessa henkilökohtaisessa ominaisuudessaan.
3. Toimikautensa aikana tuomarit eivät saa osallistua toimintaan, joka on ristiriidassa heidän riippumattomuutensa, puolueettomuutensa ja täysipäiväisen toimensa asettamien vaatimusten kanssa; tuomioistuin ratkaisee kaikki tämän kappaleen soveltamisesta johtuvat kysymykset.

22 artikla**Tuomareiden valinta**

Parlamentaarinen yleiskokous valitsee annettujen äänten enemmistöllä tuomarin kutakin korkeaa sopimuspuolta kohden korkean sopimuspuolen laatimalta, kolme ehdokasta käsittävältä listalta.

23 artikla**Toimikausi ja erottaminen**

1. Tuomarit valitaan yhdeksän vuoden määräajaksi. Heitä ei voida valita uudelleen.
2. Tuomareiden toimikausi päättyy hei-

dän täyttäessään 70 vuotta.

3. Tuomarit pysyvät toimessaan, kunnes heille on valittu seuraaja. He kuitenkin jatkavat jo käsittelemiensä asioiden hoitamista.

4. Ketään tuomaria ei voida erottaa toimestaan, jolleivät muut tuomarit kahden kolmasosan äänten enemmistöllä päättää, ettei kyseinen tuomari enää täytä vaadittuja edellytyksiä.

24 artikla**Sihteeristö ja esittelijät**

1. Tuomioistuimella on sihteeristö, jonka tehtävistä ja organisaatiosta määrätään tuomioistuimen työjärjestyksessä.

2. Tuomioistuimen kokoontuessa yhden tuomarin kokoonpanossa sitä avustavat esittelijät, jotka toimivat tuomioistuimen presidentin alaisuudessa. He kuuluvat tuomioistuimen sihteeristöön.

25 artikla**Täysistunto**

Täysistunto

- a. valitsee itselleen presidentin ja yhden tai kaksi varapresidenttiä kolmen vuoden määräajaksi; heidät voidaan valita uudelleen;
- b. asettaa jaostot määräajaksi;
- c. valitsee tuomioistuimen jaostojen presidentit; heidät voidaan valita uudelleen;
- d. hyväksyy tuomioistuimen työjärjestyksen;
- e. valitsee kansliapäällikön ja yhden tai useamman apulaiskansliapäällikön;
- f. esittää pyyntöjä 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

26 artikla**Yhden tuomarin kokoonpano, komiteat, jaostot ja suuri jaosto**

1. Tutkiakseen käsiteltäväkseen saatettuja asioita tuomioistuin kokoontuu yhden tuomarin kokoonpanossa, kolmesta tuomarista koostuvissa komiteoissa, seitsemästä tuomarista koos-

tuovissa jaostoissa ja seitsemästätoista tuomarista koostuvassa suuressa jaostossa. Tuomioistuimen jaostot asettavat komiteat määrääjäksi.

2. Täysistunnon pyynnöstä ministerikomitea voi yksimielisellä päätöksellä vähentää määrääjäksi jaostojen tuomarien lukumäärän viiteen.

3. Toimiessaan yhden tuomarin kokoonpanossa, tuomari ei saa tutkia sitä korkeaa sopimuspuolta vastaan tehtyjä valituksia, jonka suhteen kyseinen tuomari on valittu.

4. Jaostoon ja suureen jaostoon kuuluu viran puolesta tuomari, joka on valittu osapuolena olevan korkean sopimuspuolen suhteen. Jos tällaista tuomaria ei ole tai jos kyseinen tuomari ei voi olla mukana, tuomioistuimen presidentin kyseisen sopimuspuolen etukäteen toimittamalta listalta valitsema henkilö toimii tuomarin ominaisuudessa.

5. Suureen jaostoon kuuluvat myös tuomioistuimen presidentti, varapresidentit, jaostojen presidentit ja tuomioistuimen työjärjestyksen mukaisesti valitut muut tuomarit. Kun asia on 43 artiklan nojalla siirretty suureen jaostoon, eivät tuomion antaneen jaoston tuomarit, sen presidenttiä ja asianosaisen korkean sopimuspuolen suhteen mukana ollutta tuomaria lukuunottamatta, saa osallistua asian käsittelyyn suuressa jaostossa.

27 artikla

Yhden tuomarin toimivalta

1. Yksi tuomari voi päättää, ettei 34 artiklan nojalla tehtyä yksilövalitusta oteta tutkittavaksi tai että se poistetaan tuomioistuimen asialistalta, mikäli tällainen päätös voidaan tehdä asiaa enempää tutkimatta.

2. Päätös on lopullinen.

3. Jollei yksi tuomari päättä jättää yksilövalitusta tutkittavaksi ottamatta tai poista sitä asialistalta, hänen on toimittava se edelleen komitealle tai jaostolle lisätutkimusta varten.

28 artikla

Komiteoiden toimivalta

1. Komitea voi 34 artiklan nojalla tehdyn yksilövalituksen osalta yksimielisen äänestystuloksen perusteella

a. päättää, ettei sitä oteta tutkittavaksi tai että se poistetaan asialistalta, mikäli tällainen päätös voidaan tehdä asiaa enempää tutkimatta; tai

b. päättää, että se otetaan tutkittavaksi ja antaa samalla asiasisältöä koskevan tuomion, jos asian peruskysymyksestä, joka koskee yleissopimuksen tai sen pöytäkirjojen soveltamista tai tulkintaa, on jo tuomioistuimen vakiintunutta oikeuskäytäntöä.

2. Edellä 1 kappaleessa tarkoitetut päätökset ja tuomiot ovat lopullisia.

3. Jos asianosaisen korkean sopimuspuolen suhteen valittu tuomari ei ole komitean jäsen, komitea voi missä tahansa käsittelyn vaiheessa kutsua kyseisen tuomarin jonkin komitean jäsenen sijaan, ottaen huomioon kaikki merkitykselliset tekijät, mukaan lukien se, onko kyseinen osapuoli kiistänyt edellä 1 kappaleen b kohdan mukaisen menettelyn soveltamisen.

29 artikla

Jaostojen päätökset tutkittavaksi ottamisesta ja asiasisällöstä

1. Jollei päätöstä tehdä 27 tai 28 artiklan perusteella tai tuomiota anneta 28 kohdan perusteella, jaosto päättää 34 artiklan nojalla tehtyjen yksilövalitusten tutkittavaksi ottamisesta ja asiasisällöstä. Tutkittavaksi ottamista koskeva päätös voidaan tehdä erillisenä.

2. Jaosto päättää 33 artiklan nojalla tehtyjen valtiovalitusten tutkittavaksi ottamisesta ja asiasisällöstä. Tutkittavaksi ottamista koskeva päätös tehdään erillisenä, jollei tuomioistuin poikkeuksellisissa tapauksissa toisin päättä.

30 artikla

Luopuminen toimivallasta suuren jaoston hyväksi

Jos jaostossa käsiteltävänä olevaan asiaan liittyy yleissopimuksen tai sen pöytäkirjojen tulkintaan vaikuttava tärkeä kysymys tai jos jaostossa esillä olevan kysymyksen ratkaisu voi johtaa ristiriitaan tuomioistuimen aikaisemmin antaman tuomion kanssa, jaosto voi milloin hyvänsä ennen tuomionsa antamista luopua toimivallastaan suuren jaoston hyväksi, mikäli yksikään jutun

osapuolista ei sitä vastusta.

31 artikla

Suuren jaoston toimivaltuudet

Suuri jaosto

- a. päättää 33 tai 34 artiklan nojalla tehdyistä valituksista, kun jaosto on luopunut toimivallastaan 30 artiklan nojalla tai asia on siirretty sen käsiteltäväksi 43 artiklan nojalla;
- b. päättää ministerikomitean 46 artiklan 4 kappaleen mukaisesti tuomioistuimelle siirtämistä asioista; ja
- c. käsittelee 47 artiklan nojalla tehdyt neuvoo-antavaa lausuntoa koskevat pyynnöt.

32 artikla

Tuomioistuimen toimivalta

1. Tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat kaikki yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen tulkintaa ja soveltamista koskevat asiat, jotka 33, 34, 46 ja 47 artiklan nojalla on saatettu sen käsiteltäväksi.
2. Jos tuomioistuimen toimivallasta syntyy kiistaa, tuomioistuin ratkaisee asian.

33 artikla

Valtiovalitukset

Korkea sopimuspuoli voi ilmoittaa tuomioistuimelle, että sen mielestä jokin toinen korkea sopimuspuoli on rikkonut yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen määräyksiä.

34 artikla

Yksilövalitukset

Tuomioistuin voi ottaa vastaan valituksia, joissa yksityishenkilö, kansalaisjärjestö tai ryhmä väittää jonkun korkeista sopimuspuolista loukanneen heidän yleissopimuksessa tai sen pöytäkirjoissa tunnustettuja oikeuksiaan. Korkeat sopimuspuolet eivät saa millään tavoin estää tämän oikeuden tehokasta käyttöä.

35 artikla

Tutkittavaksi ottamisen edellytykset

1. Tuomioistuin voi ottaa asian käsiteltäväkseen vasta kun siinä on turvauttu kaikkiin kansallisiin oikeussuojakeinoihin yleisesti tunnustettujen kan-

sainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisesti ja kuuden kuukauden kuluessa lopullisen kansallisen päätöksen antopäivästä.

2. Tuomioistuin ei käsittele 34 artiklan nojalla tehtyä yksilövalitusta, joka

- a. on nimetön, tai
- b. on asiasisällöltään olennaisesti sama kuin tuomioistuimen jo tutkima asia, tai joka on jo tehty muulle kansainväliselle tutkimus- tai selvittelyelimelle eikä sisällä asiaanvaikuttavaa uutta tietoa.

3. Tuomioistuin ei ota tutkittavaksi 34 artiklan nojalla tehtyä yksilövalitusta,

- a. johon se ei katso yleissopimuksen tai sen pöytäkirjojen määräysten soveltuvan tai jonka se katsoo olevan ilmeisen perusteeton tai merkitsevän yksilövalitusoikeuden väärinkäyttöä; tai

- b. jos se ei katso valittajan kärsineen merkittävää haittaa, ellei ihmisoikeuksien kunnioittaminen sellaisena kuin siitä on määrätty yleissopimuksessa ja sen pöytäkirjoissa vaadi valituksen tutkimista asiasisällön osalta sekä edellyttäen, ettei tällä perusteella voida hylätä asiaa, jota kansallinen tuomioistuin ei ole asianmukaisesti käsitellyt.

4. Tuomioistuin hylkää valituksen, jonka se ei katso täyttävän tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä tämän artiklan perusteella. Se voi menetellä näin missä hyvänsä käsittelyn vaiheessa.

36 artikla

Sivuväliintulo

1. Kaikissa jaostoissa tai suuressa jaostossa käsiteltävissä asioissa korkealla sopimuspuolella, jonka kansalainen on valittajana, on oikeus esittää kirjallisia huomioita ja osallistua suulliseen käsittelyyn.

2. Tuomioistuimen presidentti voi oikeuden asianmukaisen menettelyn sitä edellyttäessä pyytää korkeaa sopimuspuolta, joka ei ole osapuolena asiassa, tai henkilöä, jota asia koskee mutta joka ei ole valittaja, esittämään kirjallisia huomioita tai osallistumaan suulliseen käsittelyyn.

3. Kaikissa jaostoissa tai suuressa jaostossa käsiteltävissä asioissa Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetulla on oikeus esittää kirjallisia huomioita ja osallistua suulliseen käsittelyyn.

37 artikla

Valituksen poistaminen asialistalta

1. Tuomioistuin voi käsittelyn missä hyvänsä vaiheessa päättää poistaa valituksen asialistaltaan, mikäli tilanteen perusteella on pääteltävissä, että:

- a. valituksen tekijä ei aio viedä valitustaan pidemmälle; tai
- b. asia on ratkaistu; tai
- c. jostain muusta tuomioistuimen toteamasta syystä ei ole perusteltua jatkaa valituksen tutkimista.

Tuomioistuin kuitenkin jatkaa valituksen tutkimista, jos yleissopimuksessa ja sen pöytäkirjoissa tunnustettujen ihmisoikeuksien kunnioittaminen sitä vaatii.

2. Tuomioistuin voi päättää valituksen ottamisesta takaisin asialistalleen, jos sen mielestä tilanne niin vaatii.

38 artikla

Asian tutkiminen

Tuomioistuin tutkii asian osapuolten edustajien kanssa ja tarvittaessa tekee selvityksen, jonka tehokkaaksi toteuttamiseksi asianosaiset korkeat sopimuspuolet antavat kaiken tarpeellisen avun.

39 artikla

Sovintoratkaisu

1. Missä tahansa käsittelyn vaiheessa tuomioistuin voi asettaa asianosaisten osapuolten käytettäväksi saadakseen asiassa aikaan sovintoratkaisun, jonka lähtökohtana on yleissopimuksessa ja sen pöytäkirjoissa tunnustettujen ihmisoikeuksien kunnioittaminen.

2. Edellä olevan 1 kappaleen nojalla tapahtuva käsittely on luottamuksellinen.

3. Jos asiassa päästään sovintoratkaisuun, tuomioistuin poistaa asian listaltaan päätöksellä, jossa on lyhyesti ilmaistu tosiseikat ja hyväksytty ratkaisu.

4. Tämä päätös toimitetaan ministerikomitealle, joka valvoo sovintoratkaisun ehtojen täytäntöönpanoa sellaisena kuin niistä on päätöksessä määrätty.

40 artikla

Julkinen käsittely ja asiakirjajulkisuus

1. Suulliset käsittelyt ovat julkisia, jollei tuomioistuin poikkeuksellisesti toisin

päätä.

2. Kansliapäällikölle toimitetut asiakirjat ovat julkisia, jollei tuomioistuimen presidentti toisin päätä.

41 artikla

Kohtuullinen hyvitys

Jos tuomioistuin katsoo yleissopimusta tai sen pöytäkirjoja loukatun ja jos asianosaisen korkean sopimuspuolen kansallinen lainsäädäntö sallii vain osittaisen korvauksen, tuomioistuimen on tarvittaessa myönnettävä loukatulle osapuolelle kohtuullinen hyvitys.

42 artikla

Jaostojen tuomiot

Jaostojen tuomiot tulevat lopullisiksi 44 artiklan 2 kappaleen määräysten mukaisesti.

43 artikla

Siirtäminen suurelle jaostolle

1. Kolmen kuukauden kuluessa jaoston tuomiosta asianosainen voi poikkeuksellisissa tapauksissa pyytää asian siirtämistä suurelle jaostolle.

2. Viidestä tuomarista koostuva suuren jaoston lautakunta hyväksyy pyynnön, jos asiaan liittyy yleissopimuksen tai sen pöytäkirjojen tulkintaan tai soveltamiseen vaikuttava taikka yleiseltä merkitykseltään tärkeä kysymys.

3. Jos lautakunta hyväksyy pyynnön, suuri jaosto ratkaisee asian tuomiolla.

44 artikla

Lopulliset tuomiot

1. Suuren jaoston tuomio on lopullinen.

2. Jaoston tuomio tulee lopulliseksi

a. kun osapuolet ilmoittavat, etteivät ne tule pyytämään asian siirtämistä suurelle jaostolle; tai

b. kolmen kuukauden kuluttua tuomiosta, jos asian siirtämistä suurelle jaostolle ei ole pyydetty; tai

c. kun suuren jaoston lautakunta 43 artiklan nojalla hylkää siirtopyynnön.

3. Lopullinen tuomio julkaistaan.

45 artikla

Tuomioiden ja päätösten perustelut

1. Tuomiot samoin kuin päätökset

ottaa valitukset tutkittavaksi tai jättää ne tutkittavaksi ottamatta on perusteltava.

2. Jos tuomio ei kokonaisuudessaan tai joiltakin osin edusta tuomareiden yksimielistä mielipidettä, kenellä tahansa heistä on oikeus liittää siihen erillinen mielipiteensä.

46 artikla

Tuomioiden sitovuus ja täytäntöönpano

1. Korkeat sopimuspuolet sitoutuvat noudattamaan tuomioistuimen lopullista tuomiota jutuissa, joiden osapuolena ne ovat.

2. Tuomioistuimen lopullinen tuomio toimitetaan ministerikomitealle, joka valvoo sen täytäntöönpanoa.

3. Jos ministerikomitea katsoo, että lopullisen tuomion täytäntöönpanon valvonnan esteenä on tuomion tulkintaongelma, se voi siirtää tapauksen tuomioistuimen käsiteltäväksi tulkintakysymyksen ratkaisemiseksi. Siirtämistä koskeva päätös vaatii kahden kolmasosan ääntenemmistön komiteassa mukana olemaan oikeutettujen edustajien osalta.

4. Jos ministerikomitea katsoo, että korkea sopimuspuoli kieltäytyy noudattamasta lopullista tuomiota jutussa, jonka osapuolena se on, se voi, annettuaan virallisen huomautuksen kyseiselle osapuolelle ja komiteassa mukana olemaan oikeutettujen edustajien kahden kolmasosan ääntenemmistöllä hyväksytyllä päätöksellä siirtää tuomioistuimelle kysymyksen siitä, onko kyseinen osapuoli epäonnistunut 1 kappaaleen mukaisen velvollisuutensa noudattamisessa.

5. Jos tuomioistuin katsoo 1 kappaletta loukatun, se siirtää asian ministerikomitealle toteutettavien toimenpiteiden harjintaa varten. Jos tuomioistuin ei katso 1 kappaletta loukatun, se siirtää asian ministerikomitealle, joka päättää asian käsittelyn.

47 artikla

Neuvoa-antavat lausunnot

1. Tuomioistuin voi ministerikomitean pyynnöstä antaa neuvoa-antavia lau-

suntoja oikeudellisista kysymyksistä, jotka koskevat yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen tulkintaa.

2. Nämä lausunnot eivät saa käsitellä kysymyksiä, jotka koskevat yleissopimuksen I osassa ja sen pöytäkirjoissa määriteltyjen oikeuksien ja vapauksien sisältöä tai laajuutta, tai muita kysymyksiä, joita tuomioistuin tai ministerikomitea saattavat joutua harkitsemaan yleissopimuksen nojalla vireille pannun oikeudenkäyntimenettelyn seurauksena.

3. Ministerikomitean päätökset, jotka koskevat tuomioistuimen neuvoa-antavan lausunnon pyytämistä, on tehtävä komitean toimivaltaisten jäsenten ääntenemmistöllä.

48 artikla

Tuomioistuimen neuvoa-antava toimivalta

Tuomioistuin päättää, kuuluuko ministerikomitean neuvoa-antavaa lausuntoa koskeva pyyntö sen 47 artiklassa määriteltyyn toimivaltaan.

49 artikla

Neuvoa-antavien lausuntojen perustelut

1. Tuomioistuimen neuvoa-antavat lausunnot on perusteltava.

2. Jos neuvoa-antava lausunto ei kokonaisuudessaan tai joiltakin osin edusta tuomareiden yksimielistä mielipidettä, kenellä tahansa heistä on oikeus liittää siihen erillinen mielipiteensä.

3. Tuomioistuimen neuvoa-antavat lausunnot toimitetaan ministerikomitealle.

50 artikla

Tuomioistuimen kustannukset

Euroopan neuvosto vastaa tuomioistuimen kuluista.

51 artikla

Tuomareiden erioikeudet ja vapaudet

Tuomarit ovat tehtäviään suorittaessaan oikeutettuja Euroopan neuvoston perussäännön 40 artiklan ja sen nojalla tehtyjen sopimusten mukaisiin erioikeuksiin ja vapauksiin.

Sekalaisia määräyksiä

52 artikla**Pääsihteerin tiedustelut**

Korkean sopimuspuolen on Euroopan neuvoston pääsihteerin pyynnöstä annettava selvitys siitä, kuinka sen lainsäädäntö takaa tämän yleissopimuksen määräysten tehokkaan täytäntöönpanon.

53 artikla**Olemassaolevien ihmisoikeuksien suojaaminen**

Minkään tässä yleissopimuksessa ei pidä katsoa rajoittavan tai loukkaavan korkean sopimuspuolen lainsäädännössä turvattuja tai jossain sen allekirjoittamassa sopimuksessa tunnustettuja ihmisoikeuksia ja perusvapauksia.

54 artikla**Ministerikomitean toimivalta**

Mikään tässä yleissopimuksessa ei rajoita Euroopan neuvoston perussäännön takaamaa ministerikomitean toimivaltaa.

55 artikla**Muiden riitojenratkaisumenettelyjen poissulkeminen**

Korkeat sopimuspuolet ovat sitoutuneet olemaan vetoamatta, paitsi erityisestä sopimuksesta, välillään voimassa oleviin sopimuksiin, yleissopimuksiin tai julistuksiin saattaakseen muille kuin tässä yleissopimuksessa tarkoitetuille sovittelimille ratkaistavaksi valitusteitse tämän yleissopimuksen tulkintaan tai soveltamiseen liittyvän kiistan.

56 artikla**Alueellinen soveltaminen**

1. Ratifioidessaan tämän yleissopimuksen tai milloin hyvänsä sen jälkeen sopimusvaltio voi ilmoittaa kirjallisesti Euroopan neuvoston pääsihteerille, että tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat tämän artiklan 4 kappaleen mukaisesti kaikki tai jotkin niistä alu-

eista, joiden kansainvälisistä suhteista kyseinen sopimusvaltio vastaa.

2. Yleissopimusta sovelletaan ilmoituksessa nimettyyn alueeseen tai alueisiin kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun Euroopan neuvoston pääsihteerille on saanut ilmoituksen.

3. Sovellettaessa tämän yleissopimuksen määräyksiä kyseisillä alueilla on kuitenkin otettava huomioon paikalliset tarpeet.

4. Valtio, joka on antanut tämän artiklan 1 kappaleen mukaisen selityksen, voi milloin tahansa myöhemmin ilmoittaa yhden tai useamman sellaisen alueen puolesta, jota selitys koskee, että se tunnustaa tuomioistuimen toimivallan ottaa vastaan valituksia yksilöiltä, kansalaisjärjestöiltä tai ryhmiltä tämän yleissopimuksen 34 artiklan mukaisesti.

57 artikla**Varaumat**

1. Valtiot voivat allekirjoittaessaan tämän yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimiskirjansa tehdä varauman yleissopimuksen jonkin tietyn määräyksen suhteen sikäli kuin jokin sen alueella voimassa oleva laki ei vastaa tätä määräystä. Tämän artiklan nojalla ei hyväksytä yleisluontoisia varaumia.

2. Tämän artiklan nojalla tehtyyn varaukseen on liitettävä lyhyt selvitys kyseisestä laista.

58 artikla**Irtisanominen**

1. Korkea sopimuspuoli voi irtisanoa tämän yleissopimuksen vasta kun sen sopimuspuoleksi tulosta on kulunut viisi vuotta ja kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Irtisanomisesta ilmoitetaan Euroopan neuvoston pääsihteerille, joka tiedottaa asiasta muille korkeille sopimuspuolille.

2. Irtisanominen ei vapauta kyseistä korkeata sopimuspuolta sille tämän yleissopimuksen nojalla kuuluvista vel-

voitteista minkään sellaisen teon suhteen, joka voisi olla tällaisten velvoitteiden rikkomus ja jonka sopimuspuoli on tehnyt ennen irtisanomisen voimaantuloa.

3. Korkea sopimuspuoli, jonka jäsenyys Euroopan neuvostossa päättyy, ei enää ole tämän yleissopimuksen osapuoli samojen ehtojen mukaisesti.

4. Yleissopimus voidaan irtisanoa edellä olevien kappaleiden mukaisesti kaikkien niiden alueiden osalta, jotka sen on ilmoitettu käsittävän 56 artiklan ehtojen mukaisesti.

59 artikla

Allekirjoittaminen ja ratifiointi

1. Tämä yleissopimus on avoinna Euroopan neuvoston jäsenten allekirjoittamista varten ja se on ratifioitava. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

2. Euroopan unioni voi liittyä tähän yleissopimukseen.

3. Tämä yleissopimus tulee voimaan, kun kymmenen ratifioimiskirjaa on talletettu.

4. Niiden allekirjoittaneiden osalta, jotka ratifioivat tämän yleissopimuksen myöhemmin, se tulee voimaan päivänä, jona allekirjoittajavaltio tallettaa ratifioimiskirjansa.

5. Euroopan neuvoston pääsihteeri ilmoittaa kaikille Euroopan neuvoston jäsenvaltioille yleissopimuksen voimaantulosta, sen ratifioineiden korkeiden sopimuspuolten nimet sekä myöhemmistä ratifioimiskirjojen talletuksista.

Tehty Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 yhtenä englannin- ja ranskan-kielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia ja joka jää Euroopan neuvoston arkistoon. Pääsihteeri toimittaa allekirjoittaneille sopimusvaltioille yleissopimuksen viralliset jäljennökset.

Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen ensimmäinen pöytäkirja

Allekirjoittaneet hallitukset, jotka ovat Euroopan neuvoston jäseniä,

ovat päättäneet ryhtyä toimiin muiden kuin Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen (jäljempänä "yleissopimus") I osaan jo kuuluvien tiettyjen oikeuksien ja vapauksien yhteiseksi voimaansaattamiseksi ja ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Omaisuuksien suoja

Jokaisella luonnollisella tai oikeushenkilöllä on oikeus nauttia rauhassa omaisuudestaan. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa määrättyjen ehtojen sekä kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti.

Edellä olevat määräykset eivät kuitenkaan saa millään tavoin heikentää valtioiden oikeutta saattaa voimaan lakeja, jotka ne katsovat välttämättömiksi o-

maisuuksien käytön valvomiseksi yleisen edun nimissä tai taatakseen verojen tai muiden maksujen tai sakkojen maksamisen.

2 artikla

Oikeus koulutukseen

Keneltäkään ei saa kieltää oikeutta koulutukseen. Hoitaessaan kasvatuksen ja opetuksen alalla omaksumiaan tehtäviä valtion tulee kunnioittaa vanhempien oikeutta varmistaa lapsilleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatus ja opetus.

3 artikla

Oikeus vapaisiin vaaleihin

Korkeat sopimuspuolet sitoutuvat järjestämään kohtuullisin väliajoin vapaat ja salaiset vaalit olosuhteissa, jotka takaavat kansalaisten vapaan mielipiteen ilmaisun lainsäädäntöelintä valittaessa.

4 artikla

Alueellinen soveltaminen

Korkea sopimuspuoli voi allekirjoittaessaan tai ratifioidessaan tämän pöytäkirjan tai milloin hyvänsä sen jälkeen antaa Euroopan neuvoston pääsihteerille selityksen, josta käy ilmi, missä määrin sopimuspuoli takaa sen, että tämän pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan niillä selityksessä nimetyillä alueilla, joiden kansainvälisistä suhteista se vastaa.

Korkea sopimuspuoli, joka on antanut edellisen kappaleen mukaisen selityksen, voi aika ajoin antaa lisäselityksen, jolla se muuttaa aiemman selityksen ehtoja tai lopettaa tämän pöytäkirjan määräysten soveltamisen jonkin alueen osalta.

Tämän artiklan mukaisesti tehty selitys katsotaan tehdyksi yleissopimuksen 56 artiklan 1 kappaleen mukaisesti.

5 artikla

Suhde yleissopimukseen

Korkeiden sopimuspuolten kesken tämän pöytäkirjan 1, 2, 3 ja 4 artiklan määräyksiä on pidettävä yleissopimuksen lisäartikloina, ja kaikki yleissopimuksen määräykset ovat voimassa sen mukai-

sesti.

6 artikla

Allekirjoittaminen ja ratifiointi

Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoitusta varten Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, jotka ovat yleissopimuksen allekirjoittajia, ja se on ratifioitava yleissopimusta ratifioitaessa tai sen jälkeen. Se tulee voimaan, kun kymmenen ratifioimiskirjaa on talletettu. Pöytäkirjan myöhemmin ratifioivien allekirjoittajavaltioiden osalta se tulee voimaan ratifioimiskirjan talletuspäivänä.

Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan, joka ilmoittaa kaikille jäsenille pöytäkirjan ratifioineiden valtioiden nimet.

Tehty Pariisissa 20 päivänä maaliskuuta 1952 yhtenä englannin- ja ranskan-kielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Pääsihteerä toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin allekirjoittajahallitukselle.

Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen neljäs pöytäkirja muiden kuin yleissopimuksen ja sen ensimmäisen pöytäkirjan jo sisältämien oikeuksien ja vapauksien turvaamisesta

Allekirjoittaneet hallitukset, jotka ovat Euroopan neuvoston jäseniä,

ovat päättäneet ryhtyä toimiin muiden kuin Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen (jäljempänä "yleissopimus") I osaan ja Pariisissa 20 päivänä maaliskuuta 1952 allekirjoitetun, yleissopimuksen ensimmäisen pöytäkirjan 1-3 artiklaan kuuluvien tiettyjen oikeuksien ja vapauksien yhteiseksi voimaansaattamiseksi

ja ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Velkavankeuden kielto

Keneltäkään ei saa riistää hänen vapautaan vain sillä perusteella, että hän ei kykene täyttämään sopimukseen perustuvaa velvoitetta.

2 artikla

Liikkumisvapaus

1. Jokaisella, joka on laillisesti jonkin valtion alueella, on oikeus liikkumisvapauteen tällä alueella ja vapaus valita asuinpaikkansa.

2. Jokainen on vapaa lähtemään mistä tahansa maasta, myös omastaan.

3. Näiden oikeuksien käytölle ei saa asettaa muita kuin sellaisia rajoituksia, jotka ovat lain mukaisia ja välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen tai yleisen turvallisuuden takia, yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi, rikosten ehkäisemiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi tai muiden yksilöiden oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi.

4. Oikeuksia, jotka on määritelty 1 kappaleessa, voidaan erityisalueilla samoin rajoittaa lain nojalla ja demokraattisen yhteiskunnan yleisen edun nimissä.

3 artikla

Kielto karkottaa kansalaisia

1. Ketään ei saa karkottaa yksilöön tai ryhmään kohdistuvalla toimenpiteellä sen valtion alueelta, jonka kansalainen hän on.

2. Keneltäkään ei saa evätä oikeutta tulla sen valtion alueelle, jonka kansalainen hän on.

4 artikla

Ulkomaalaisten joukkokarkotuksen kielto

Ulkomaalaisten joukkokarkotus kielletään.

5 artikla

Alueellinen soveltaminen

1. Korkea sopimuspuoli voi tämän pöytäkirjan allekirjoittamisen yhteydessä tai milloin hyvänsä sen jälkeen antaa Euroopan neuvoston pääsihteerille selityksen, josta käy ilmi, missä määrin sopimuspuoli takaa, että tämän pöytäkirjan määräykset koskevat niitä selityksessä nimettyjä alueita, joiden kansainvälisistä suhteista se vastaa.

2. Korkea sopimuspuoli, joka on antanut edellisen kappaleen mukaisen selityksen, voi aika ajoin antaa lisäselityksen, jolla se muuttaa aiemman selityksen ehtoja tai lopettaa tämän pöytäkirjan määräysten soveltamisen jonkin alueen osalta.

3. Tämän artiklan mukaisesti tehty selitys katsotaan tehdyksi yleissopimuksen 56 artiklan 1 kappaleen mukaisesti.

4. Sellaista jonkin valtion aluetta, johon tätä pöytäkirjaa sovelletaan kyseisen valtion ratifioitua tai hyväksyttyä sen, ja jokaista aluetta, johon tätä pöytäkirjaa sovelletaan kyseisen valtion tämän artiklan mukaisesti antaman selityksen nojalla, käsitellään erillisinä alueina 2 ja 3 artiklan viittauksissa valtion alueeseen.

5. Valtio, joka on antanut tämän artiklan 1 tai 2 kappaleen mukaisen selityksen, voi milloin tahansa myöhemmin ilmoittaa yhden tai useamman sellaisen alueen puolesta, jota selitys koskee, että se tunnustaa tuomioistuimen toimivallan ottaa vastaan valituksia yksityishenkilöiltä, kansalaisjärjestöiltä tai ryhmiltä yleissopimuksen 34 artiklan nojalla suhteessa tämän pöytäkirjan 1-4 artiklaan tai joihinkin niistä.

6 artikla

Suhde yleissopimukseen

Korkeiden sopimuspuolten kesken tämän pöytäkirjan 1-5 artiklan määräyksiä on pidettävä yleissopimuksen lisäartikloina, ja kaikki yleissopimuksen määräykset ovat voimassa sen mukaisesti.

7 artikla

Allekirjoittaminen ja ratifiointi

1. Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoitusta varten Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, jotka ovat yleissopimuksen allekirjoittajia, ja se on ratifioitava yleissopimusta ratifioitaessa tai sen jälkeen. Se tulee voimaan, kun viisi ratifioimiskirjaa on talletettu. Pöytäkirjan myöhemmin ratifioivien allekirjoittajavaltioiden osalta se tulee voimaan ratifioimiskirjan talletuspäivänä.

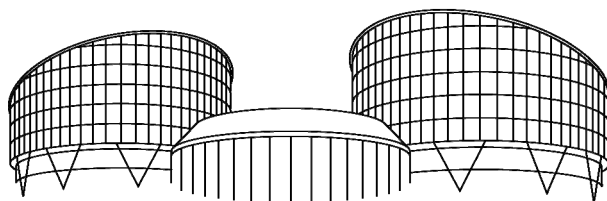
2. Ratifioimiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan, joka ilmoittaa kaikille jäsenvaltioille pöytäkirjan ratifioineiden valtioiden nimet.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

FIN

Voir Notice
See Notes
Katsokaa ohjeet

Numéro de dossier
File number
Valitusnumero

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROOPAN IHMISOIKEUSTUOMIOISTUIN

Requête
Application
Valitus

présentée en application de l'article 34 de la Convention européenne des
Droits de l'Homme,
ainsi que des articles 45 et 47 du règlement de la Cour

*under Article 34 of the European Convention on Human Rights
and Rules 45 and 47 of the Rules of Court*

*Euroopan ihmisoikeussopimuksen 34 artiklan ja tuomioistuimen
työjärjestyksen 45 ja 47 pykälien mukaisesti*

IMPORTANT:

La présente requête est un document juridique et peut affecter vos droits et obligations.
This application is a formal legal document and may affect your rights and obligations.

HUOMATKAA:

*Tämä valitus on virallinen oikeudellinen asiakirja ja saattaa vaikuttaa oikeuksiinne ja
velvollisuuksiinne.*

I. Les Parties**The Parties****Osapuolet****A. Le Requérent/La Requérente****The Applicant****Valittaja**

(Renseignements à fournir concernant le/la requérant(e) et son/sa représentant(e) éventuel(le))

(Fill in the following details of the applicant and the representative, if any)

(Täyttäkää seuraaviin kohtiin tiedot valittajasta ja hänen asiamiehestään, jos valittajalla on asiamies)

1.	Nom de famille
Surname
Valittajan sukunimi	2.	Prénom(s)
First Name(s)
Etunimi (-nimet)
Sexe : masculin / feminine
Sex: male / female
Sukupuoli: mies / nainen			
3.	Nationalité
Nationality
Kansalaisuus	4.	Profession
Occupation
Ammatti
5.	Date et lieu de naissance
Date and place of birth
Syntymäaika ja -paikka		
6.	Domicile
Permanent address
Pysyvä osoite		
7.	Tél n°
Tel no.
Puhelinnumero		
8.	Adresse actuelle (si différente de 6.)
Present address (if different from 6.)
Nykyinen osoite (jos eri kuin kohdassa 6)		
9.	Nom et prénom du/de la représentant(e) ¹
Name of representative
Asiamiehen nimi		
10.	Profession du/de la représentant(e)
Occupation of representative
Asiamiehen ammatti		
11.	Adresse du/de la représentant(e)
Address of representative
Asiamiehen osoite		
12.	Tél n°
Tel no.
Puhelinnumero	Fax n°
Fax no.
Faksinumero	

B. La Haute partie contractante**The High Contracting Party****Korkea sopimuspuoli**

(Indiquer ci-après le nom de l'Etat/des Etats contre le(s)quel(s) la requête est dirigée)

(Fill in the name of the State(s) against which the application is directed)

(Täyttäkää tähän sopimusvaltion (-valtioiden) nimi, jo(i)ta vastaan valitus kohdistuu)

13. _____

¹ Si le/la requérant(e) est représenté(e), joindre une procuration signée par le/la requérant(e) et son/sa représentant(e).
If the applicant appoints a representative, attach a form of authority signed by the applicant and his or her representative.
Jos valittajalla on asiamies, liittääkää valitukseen valittajan allekirjoittama valtakirja.

II. Exposé des faits²
Statement of the Facts
Selostus tapauksen tosiasioista

(Voir § 19 (b) de la notice)
(See § 19 (b) of the Notes)
(Katsokaa ohjeiden kohta 19 (b))

14.

² Si nécessaire, continuer sur une feuille séparée
Continue on a separate sheet if necessary
Jatkakaa erillisellä sivulla, jos tarpeellista

III. Exposé de la ou des violation(s) de la Convention et/ou des Protocoles alléguée(s), ainsi que des arguments à l'appui
Statement of alleged violation(s) of the Convention and/or Protocols and of relevant arguments
Selostus väitetyistä sopimisloukkauksista perusteluineen

(Voir § 19 (c) de la notice)
(See § 19 (c) of the Notes)
(Katsokaa ohjeiden kohta 19 (c))

15.

IV. Exposé relatif aux prescriptions de l'article 35 § 1 de la Convention³
Statement relative to article 35 § 1 of the Convention
Yleissopimuksen 35 artiklan 1 kohtaa koskeva selostus

(Voir § 19 (d) de la notice. Donner pour chaque grief, et au besoin sur une feuille séparée, les renseignements demandés sous les points 16 à 18 ci-après)

(See § 19 (d) of the Notes. If necessary, give the details mentioned below under points 16 to 18 on a separate sheet for each separate complaint)

(Katsokaa ohjeiden kohta 19 (d). Jos tarpeellista, antakaa allamainittuja kohtia 16 ja 18 koskevat selostukset erillisellä sivulla kunkin erillisen valituksen osalta)

16. Décision interne définitive (date et nature de la décision, organe – judiciaire ou autre – l'ayant rendue)
Final decision (date, court or authority and nature of decision)
Lopullinen päätös (päiväys, tuomioistuin tai muu viranomaisen ja päätöksen luonne)
17. Autres décisions (énumérées dans l'ordre chronologique en indiquant, pour chaque décision, sa date, sa nature et l'organe – judiciaire ou autre – l'ayant rendue)
Other decisions (list in chronological order, giving date, court or authority and nature of decision for each of them)
Muut päätökset (aikajärjestyksessä oleva lista, josta käy ilmi päiväys, tuomioistuin tai muu viranomaisen ja päätöksen luonne kunkin päätöksen osalta)
18. Dispos(i)ez-vous d'un recours que vous n'avez pas exercé? Si oui, lequel et pour quel motif n'a-t-il pas été exercé?
Is there or was there any other appeal or other remedy available to you which you have not used? If so, explain why you have not used it.
Onko tai oliko käytettävissäni mitään muuta valitus- tai muutoksenhakukeinoa, jota ette ole käyttänyt? Jos on tai oli, selittäkää, miksi ette ole käyttäneet sitä.

³ Si nécessaire, continuer sur une feuille séparée

Continue on a separate sheet if necessary

Jatkakaa erillisellä sivulla, jos tarpeellista

V. Exposé de l'objet de la requête
Statement of the object of the application
Selostus valituksen tarkoituksesta

(Voir § 19 (e) de la notice)
(See § 19 (e) of the Notes)
(Katsokaa ohjeiden kohta 19 (e))

19.

VI. Autres instances internationales traitant ou ayant traité l'affaire
Statement concerning other international proceedings
Selostus muusta kansainvälisestä käsittelystä

(Voir § 19 (f) de la notice)
(See § 19 (f) of the Notes)
(Katsokaa ohjeiden kohta 19 (f))

20. Avez-vous soumis à une autre instance internationale d'enquête ou de règlement les griefs énoncés dans la présente requête? Si oui, fournir des indications détaillées à ce sujet.
Have you submitted the above complaints to any other procedure of international investigation or settlement? If so, give full details.
Oletteko valittanut samasta asiasta tai samoista asioista jollekin muulle kansainväliselle tutkinta- tai sovitteluelimelle? Jos olette, ilmoittakaa kaikki yksityiskohdat.

VII. Pièces annexées

(pas d'originaux, uniquement des copies ; prière de n'utiliser ni agrafe, ni adhésif, ni lien d'aucune sorte)

List of documents

(no original documents, only photocopies, do not staple, tape or bind documents)

Luettelo valituslomakkeen liitteistä

(ei alkuperäisiä asiakirjoja, vain valokopioita; älkää niitatko, teipatko tai sitoko asiakirjoja)

(Voir chapitre § 19 (g) de la notice. Joindre copie de toutes les décisions mentionnées sous ch. IV et VI ci-dessus. Se procurer, au besoin, les copies nécessaires, et, en cas d'impossibilité, expliquer pourquoi celles-ci ne peuvent pas être obtenues. Ces documents ne vous seront pas retournés.)

(See § 19 (g) of the Notes. Include copies of all decisions referred to in Parts IV and VI above. If you do not have copies, you should obtain them. If you cannot obtain them, explain why not. No documents will be returned to you.)

(Katsokaa ohjeiden kohta 19 (g). Liittäkää valitukseenne valokopiot kaikista niistä asiakirjoista, jotka olette edellä maininnut kohdissa IV ja VI. Jos Teillä ei ole asiakirjoista valokopioita, Teidän tulee hankkia ne. Jos ette voi hankkia valokopioita, selittäkää, miksi ette. Mitään asiakirjoja ei palauteta Teille.)

21. a) _____
- b) _____
- c) _____
- _____
- _____
- _____
- _____

VIII. Déclaration et signature
Declaration and signature
Vakuutus ja allekirjoitus

(Voir § 19 (h) de la notice)
(See § 19 (h) of the Notes)
(*Katsokaa ohjeiden kohta 19 (h)*)

Je déclare en toute conscience et loyauté que les renseignements qui figurent sur la présente formule de requête sont exacts.

I hereby declare that, to the best of my knowledge and belief, the information I have given in the present application form is correct.

Vakuutan täten parhaan tietoni mukaan, että tässä valituksessa antamani tiedot ovat oikeat.

Lieu
Place
Paikka

Date
Date
Päiväys

(Signature du/de la requérant(e) ou du/de la représentant(e))
(*Signature of the applicant or of the representative*)
(*Valittajan tai hänen asiamiehensä allekirjoitus*)

Tehty Strasbourgissa 16 päivänä syyskuuta 1963 yhtenä englannin- ja ranskan-kielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset

ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin allekirjoittajavaltiolle.

Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen kuudes pöytäkirja kuolemanrangaistuksen poistamisesta

Euroopan neuvoston jäsenvaltiot, jotka ovat allekirjoittaneet tämän, Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen (jäljempänä "yleissopimus") pöytäkirjan,

ottavat huomioon, että useissa Euroopan neuvoston jäsenvaltioissa tapahtunut kehitys ilmentää yleistä pyrkimystä kuolemanrangaistuksen poistamiseen, ja ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Kuolemanrangaistuksen poistaminen

Kuolemanrangaistus on poistettava. Ketään ei saa tuomita tällaiseen rangaistukseen, eikä tällaista rangaistusta saa panna täytäntöön.

2 artikla

Kuolemanrangaistus sodan aikana

Valtio voi lainsäädännössään määrätä kuolemanrangaistuksen sodan tai sen välittömän uhan aikana tehdyistä teoista. Tällaista rangaistusta käytetään ainoastaan laissa määrättyissä tilanteissa ja sen määräysten mukaisesti. Valtion tulee ilmoittaa Euroopan neuvoston pääsihteerille asianmukaiset lainkohdat.

3 artikla

Kielto tehdä poikkeuksia

Tämän pöytäkirjan määräyksistä ei saa poiketa yleissopimuksen 15 artiklan nojalla.

4 artikla

Kielto tehdä varauksia

Tämän pöytäkirjan määräyksiin nähden ei saa tehdä varauksia yleissopimuksen 57 artiklan nojalla.

5 artikla

Alueellinen soveltaminen

1. Kukin valtio voi allekirjoittaessaan

tämän pöytäkirjan tai tallettaessaan ratifiomis- tai hyväksymiskirjansa täsmentää, mitä sen aluetta tai alueita pöytäkirja koskee.

2. Kukin valtio voi milloin hyvänsä myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamallaan selityksellä saattaa tämän pöytäkirjan koskemaan myös jotain muuta selityksessä määritettyä aluetta. Pöytäkirja tulee voimaan kyseisen alueen osalta ensimmäisenä päivänä kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona pääsihteeri on ottanut selityksen vastaan.

3. Kahden edellä olevan kappaleen mukaisesti tehty selitys voidaan peruuttaa selityksessä määritellyn alueen osalta pääsihteerille osoitettavalla ilmoituksella. Peruutus tulee voimaan ensimmäisenä päivänä kuukauden kuluttua päivästä, jona pääsihteeri on ottanut ilmoituksen vastaan.

6 artikla

Suhde yleissopimukseen

Sopimusvaltioiden kesken tämän pöytäkirjan 1-5 artiklan määräyksiä on pidettävä yleissopimuksen lisäartikloina, ja kaikki yleissopimuksen määräykset ovat voimassa sen mukaisesti.

7 artikla

Allekirjoittaminen ja ratifiointi

Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, jotka ovat yleissopimuksen allekirjoittajia, ja se on ratifioitava tai hyväksyttävä. Euroopan neuvoston jäsenvaltio ei voi ratifioida tai hyväksyä tätä pöytäkirjaa, jollei se ole samalla tai

aiemmin ratifioinut yleissopimusta. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

8 artikla

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen päivän jälkeen, kun viisi Euroopan neuvoston jäsenvaltiota on ilmoittanut suostuvansa siihen, että pöytäkirja sitoo niitä 7 artiklan määräysten mukaisesti.

2. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ilmaisevat suostumuksensa myöhemmin, pöytäkirja tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamispäivää.

9 artikla

Tallettajan tehtävät

Euroopan neuvoston pääsihteerin ilmoittaa neuvoston kaikille jäsenvaltioille:

- allekirjoituksista;
- ratifioimis- tai hyväksymiskirjojen talletuksista;
- tämän pöytäkirjan 5 ja 8 artiklan mukaisesta voimaantulopäivästä;
- muista tähän pöytäkirjaan liittyvistä toimista, ilmoituksista tai tiedotuksista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan. Tehty Strasbourgissa 28 päivänä huhtikuuta 1952 yhtenä englannin- ja ranskankielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteerin toimittama oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin Euroopan neuvoston jäsenvaltiolle.

Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen seitsemäs pöytäkirja

Allekirjoittaneet Euroopan neuvoston jäsenvaltiot,

ovat päättäneet ryhtyä jatkotoimiin tiettyjen oikeuksien ja vapauksien yhteisen voimaansaattamisen varmistamiseksi Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1952 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen (jäljempänä "yleissopimus") nojalla

ja ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Ulkomaalaisten karkottamista koskevat oikeussuojakeinot

1. Jonkin valtion alueella laillisesti oleskelevaa ulkomaalaista ei saa karkottaa sieltä paitsi laillisen päätöksen nojalla, ja hänellä on oltava mahdollisuus:

- esittää karkotuksensa vastaisia syitä,
- saada asiansa tutkituksi uudelleen ja
- tulla näissä tarkoituksissa edustetuksi asianomaisen viranomaisen tai tämän määräämän yhden tai useamman henkilön edessä.

2. Ulkomaalainen voidaan karkottaa ennen tämän artiklan 1 kappaleen a-, b- ja c-kohdan mukaisten oikeuksien käyttämistä, milloin karkottaminen on välttämätöntä yleisen järjestyksen takia tai kansallisen turvallisuuden perusteella.

2 artikla

Muutoksenhaku rikosasioissa

1. Jokaisella rikoksesta tuomitulla on oikeus saada syyllisyyskysymys tai tuomittu rangaistus tutkittavaksi ylemmässä tuomioistuimessa. Tämän oikeuden käytöstä sekä käytön perusteista säädetään laissa.

2. Tähän oikeuteen voidaan tehdä poikkeuksia lain määräämien vähäisten rikosten kohdalla tai tapauksissa, joissa ylin tuomioistuin on toiminut ensimmäisenä astena tai vapauttavan tuomion saanut henkilö on muutoksenhakuasteessa todettu syylliseksi.

3 artikla

Vahingonkorvaus väärän tuomion johdosta

Kun henkilö on lainvoimaisella päätöksellä tuomittu rikoksesta ja päätös on sittemmin kumottu tai henkilö on armahdettu sillä perusteella, että uusi tai myöhemmin havaittu tosiseikka selvästi osoittaa tuomion vääräksi, on henkilöllä, joka on kärsinyt tällaisen tuomion mukaista rangaistusta, oikeus kyseisen valtion lainsäädännön tai käytännön mukaiseen vahingonkorvaukseen, ellei osoiteta, että aiemmin tuntematonta tosiseikkaa ei ole tuotu esiin ajoissa asianomaisesta itsestään kokonaan tai osittain johtuvasta syystä.

4 artikla

Kielto syyttää ja rangaista kahdesti

1. Ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti.

2. Edellisen kappaleen määräykset eivät estä ottamasta juttua uudelleen tutkittavaksi asianomaisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti, jos on näyttöä uusista tai vasta esiin tulleista tosiseikoista tai jos aiemmassa prosessissa on tapahtunut sellainen perustavaa laatua oleva virhe, joka voisi vaikuttaa lopputulokseen.

3. Tästä artiklasta ei saa poiketa yleissopimuksen 15 artiklan perusteella.

5 artikla

Aviopuolisoiden yhdenvertaisuus

Aviopuolisilla on yhdenvertaiset yksityisoikeudelliset oikeudet ja velvollisuudet toisiinsa ja lapsiinsa nähden avioliittoa solmittaessa, sen aikana ja sen purkautuessa. Tämä artikla ei estä valtioita ryhtymästä toimiin, jotka ovat välttämättömiä lasten etujen nimissä.

6 artikla

Alueellinen soveltaminen

1. Valtio voi allekirjoittaessaan tämän pöytäkirjan tai tallettaessaan ratifioimistai hyväksymiskirjansa täsmentää alueen tai alueet, joita pöytäkirja koskee, ja

ilmoittaa, missä määrin se takaa, että tämän pöytäkirjan määräykset koskevat tätä aluetta tai näitä alueita.

2. Valtio voi milloin hyvänsä myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamallaan selityksellä saattaa tämän pöytäkirjan koskemaan myös jotain muuta selityksessä määriteltyä aluetta. Pöytäkirja tulee voimaan kyseisen alueen osalta kuukauden ensimmäisenä päivänä kahden kuukauden kuluttua päivästä, jona pääsihteerin on ottanut selityksen vastaan.

3. Kahden edellisen kappaleen mukaisesti tehty selitys voidaan peruuttaa tai muuttaa selityksessä määritellyn alueen osalta pääsihteerille osoitettavalla ilmoituksella. Peruutus tai muutos tulee voimaan kuukauden ensimmäisenä päivänä kahden kuukauden kuluttua päivästä, jona pääsihteerin on ottanut ilmoituksen vastaan.

4. Tämän artiklan mukaisesti tehty selitys katsotaan tehdyksi yleissopimuksen 56 artiklan 1 kappaleen mukaisesti.

5. Sellaista jonkin valtion aluetta, johon tätä pöytäkirjaa sovelletaan kyseisen valtion ratifioitua tai hyväksytyä sen, ja jokaista aluetta, johon tätä pöytäkirjaa sovelletaan kyseisen valtion tämän artiklan mukaisesti antaman selityksen nojalla, voidaan käsitellä erillisinä alueina 1 artiklan viittauksessa valtion alueeseen.

6. Valtio, joka on antanut tämän artiklan 1 tai 2 kappaleen mukaisen selityksen, voi milloin tahansa myöhemmin ilmoittaa yhden tai useamman sellaisen alueen puolesta, jota selitys koskee, että se tunnustaa tuomioistuimen toimivallan ottaa vastaan valituksia yksityishenkilöiltä, kansalaisjärjestöiltä tai ryhmiltä yleissopimuksen 34 artiklan nojalla suhteessa tämän pöytäkirjan 1-5 artiklaan.

7 artikla

Suhde yleissopimukseen

Sopimusvaltioiden kesken tämän pöytäkirjan 1-6 artiklan määräyksiä on pidettävä yleissopimuksen lisäartikloina, ja kaikki yleissopimuksen määräykset ovat voimassa sen mukaisesti.

8 artikla

Allekirjoittaminen ja ratifiointi

Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoitusta varten Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, jotka ovat allekirjoittaneet yleissopimuksen. Se on ratifioitava tai hyväksyttävä. Euroopan neuvoston jäsenvaltio ei voi ratifioida tai hyväksyä tätä pöytäkirjaa ratifioimatta ensin tai samalla yleissopimusta. Ratifiomis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

9 artikla

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kaksi kuukautta päivästä, jona seitsemän Euroopan neuvoston jäsenmaata on ilmoittanut suostuvansa siihen, että pöytäkirja sitoo niitä 8 artiklan määräysten mukaisesti.

2. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ilmaisevat suostumuksensa myöhemmin, pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kaksi kuukautta

ratifiomis- tai hyväksymiskirjan tallettamispäivästä.

10 artikla

Tallettajan tehtävät

Euroopan neuvoston pääsihteerin ilmoittaa neuvoston kaikille jäsenvaltioille:

- a. allekirjoituksista;
- b. ratifiomis- tai hyväksymiskirjojen talletuksista;
- c. tämän pöytäkirjan 6 ja 9 artiklan mukaisesta voimaantulopäivästä;
- d. muista tähän pöytäkirjaan liittyvistä toimista, ilmoituksista tai selityksistä.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan. Tehty Strasbourgissa 22 päivänä marraskuuta 1984 yhtenä englannin- ja ranskankielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteerin toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin Euroopan neuvoston jäsenvaltiolle.

Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi; kahdestoista pöytäkirja

Roomassa, 4.XI.2000

Tämän pöytäkirjan allekirjoittaneet Euroopan neuvoston jäsenvaltiot, jotka

ottaen huomioon peruseräatteen, jonka mukaan kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä ja oikeutettuja yhtäläiseen lain suojaan;

ovat päättäneet ryhtyä jatkotoimiin edistääkseen kaikkien ihmisten tasa-arvoa saattamalla yhteisesti voimaan yleisen syrjinnän kiellon Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauden suojaamista koskevan yleissopimuksen (jäljempänä "yleissopimus") nojalla;

vakuuttaen, ettei syrjinnän kiellon periaate estä sopimusvaltioita ryhtymästä sellaisiin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on täyden ja tehokkaan tasa-

arvon toteutumisen edistäminen, edellyttäen että näille toimenpiteille on olemassa objektiivinen ja kohtuullinen peruste, ovat sopineet seuraavasta;

1 artikla

Kaikkinaisen syrjinnän kieltö

1. Laissa tunnustetuista oikeuksista nauttiminen taataan ilman minkäänlaista sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, kieleen, uskuntoon, poliittisiin tai muihin mielteisiin, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään tai muuhun asemaan pe-

rustuvaa syrjintää.

2. Ketään ei saa syrjiä viranomais-toiminnassa 1 kappaleessa tarkoitetuilla perusteilla.

2 artikla

Alueellinen soveltaminen

1. Valtio voi tämän pöytäkirjan allekirjoittaessaan tai sitä koskevan ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettaessaan täsmentää alueen tai alueet, joita pöytäkirja koskee.

2. Valtio voi milloin tahansa myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamallaan selityksellä laajentaa tämän pöytäkirjan soveltamisen koskemaan myös muuta selityksessä määriteltyä aluetta. Pöytäkirja tulee voimaan kyseisen alueen osalta sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteerin on ottanut selityksen vastaan.

3. Kahden edellä olevan kappaleen mukaisesti annettu selitys voidaan peruuttaa tai sitä voidaan muuttaa selityksessä määritellyn alueen osalta pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella. Peruutus tai muutos tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteerin on ottanut ilmoituksen vastaan.

4. Tämän artiklan mukaisesti annettu selitys katsotaan annetuksi yleissopimuksen 56 artiklan 1 kappaleen mukaisesti.

5. Valtio, joka on antanut tämän artiklan 1 tai 2 kappaleen mukaisen selityksen, voi milloin tahansa myöhemmin antaa yhden tai useamman sellaisen alueen puolesta, jota selitys koskee, selityksen, jonka mukaan se tunnustaa tuomioistuimen toimivallan ottaa vastaan tämän pöytäkirjan 1 artiklaan liittyviä valituksia yksityishenkilöiltä, kansalaisjärjestöiltä tai ryhmiltä yleissopimuksen 34 artiklan määräysten mukaisesti.

3 artikla

Suhde yleissopimukseen

Sopimusvaltioiden kesken tämän pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan määräyksiä

pidetään yleissopimuksen lisäartikloina, ja kaikkia yleissopimuksen määräyksiä ovat voimassa sen mukaisesti.

4 artikla

Allekirjoittaminen ja ratifiointi

Tämä pöytäkirja on avoimna allekirjoitusta varten yleissopimuksen allekirjoittaneille Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, jotka ovat allekirjoittaneet yleissopimuksen. Se on ratifioitava tai hyväksyttävä. Euroopan neuvoston jäsenvaltio ei voi ratifioida tai hyväksyä tätä pöytäkirjaa ratifioimatta ensin tai samalla yleissopimusta. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

5 artikla

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun on kulunut kolme kuukautta siitä päivästä, jolloin kymmenen Euroopan neuvoston jäsenvaltiota on 4 artiklan määräysten mukaisesti ilmaissut suostuvansa siihen, että pöytäkirja sitoo niitä.

2. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ilmaisevat suostumuksensa myöhemmin, pöytäkirja tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun on kulunut kolme kuukautta sitä koskevan ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamispäivästä.

6 artikla

Tallettajan tehtävät

Euroopan neuvoston pääsihteerin ilmoittaa kaikille Euroopan neuvoston jäsenvaltioille:

- a. allekirjoituksista;
- b. ratifioimis- tai hyväksymiskirjojen talletuksista;
- c. tämän pöytäkirjan 2 ja 5 artiklan mukaisista voimaantulopäivistä;
- d. muista tähän pöytäkirjaan liittyvistä toimista, ilmoituksista tai tiedonannoista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan. Tehty Roomassa, 4 päivänä marraskuuta

2000, yhtenä englannin- ja ranskan-kielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Euroopan neuvoston

arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin Euroopan neuvoston jäsenvaltiolle.

Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan yleissopimuksen 13 pöytäkirja kuolemanrangaistuksen poistamisesta kaikissa olosuhteissa

Vilnassa, 3.V.2002

Tämän pöytäkirjan allekirjoittaneet Euroopan neuvoston jäsenvaltiot

ovat vakuuttuneet siitä, että jokaisen oikeus elämään on demokraattisen yhteiskunnan perusarvo ja että kuolemanrangaistuksen poistaminen on olennaista tämän oikeuden suojaamiseksi ja jokaisen ihmisarvon täydeksi tunnustamiseksi; toivovat vahvistavansa oikeutta elämään, joka on taattu Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi allekirjoitetulla yleissopimuksella (jäljempänä "yleissopimus"); ottavat huomioon, että yleissopimuksen Strasbourgissa 28 päivänä huhtikuuta 1983 allekirjoitettu kuudes pöytäkirja koskien kuolemanrangaistuksen poistamista ei sulje pois kuolemanrangaistusta sodan tai sen välittömän uhan aikana tehdyistä teoista; ovat päättäneet ottaa lopullisen askeleen kuolemanrangaistuksen poistamiseksi kaikissa olosuhteissa, ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Kuolemanrangaistuksen poistaminen

Kuolemanrangaistus on poistettava. Ketään ei saa tuomita tällaiseen rangaistukseen eikä tällaista rangaistusta saa panna täytäntöön.

2 artikla

Kielto tehdä poikkeuksia

Tämän pöytäkirjan määräyksistä ei saa poiketa yleissopimuksen 15 artiklan nojalla.

3 artikla

Kielto tehdä varauksia

Tämän pöytäkirjan määräyksiin ei saa tehdä varauksia yleissopimuksen 57 artiklan nojalla.

4 artikla

Alueellinen soveltaminen

1. Valtio voi tämän pöytäkirjan allekirjoittaessaan tai sitä koskevan ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa tallettaessaan täsmentää alueen tai alueet, joita pöytäkirja koskee.
2. Valtio voi milloin tahansa myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamallaan selityksellä saattaa tämän pöytäkirjan koskemaan myös jotain muuta selityksessä määriteltyä aluetta. Pöytäkirja tulee voimaan kyseisen alueen osalta sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jolloin pääsihteeri on ottanut selityksen vastaan.
3. Kahden edellä olevan kappaleen mukaisesti tehty selitys voidaan peruuttaa tai muuttaa selityksessä määritellyn alueen osalta pääsihteerille osoitettavalla ilmoituksella. Peruutus tai muutos tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jolloin pääsihteeri on ottanut selityksen vastaan.

3. Kahden edellä olevan kappaleen mukaisesti tehty selitys voidaan peruuttaa tai muuttaa selityksessä määritellyn alueen osalta pääsihteerille osoitettavalla ilmoituksella. Peruutus tai muutos tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jolloin pääsihteeri on ottanut selityksen vastaan.

5 artikla

Suhde yleissopimukseen

Sopimusvaltioiden kesken tämän pöytä-

kirjan 1–4 artiklan määräyksiä pidetään yleissopimuksen lisäartikloina, ja kaikki yleissopimuksen määräykset ovat voimassa sen mukaisesti.

6 artikla

Allekirjoittaminen ja ratifiointi

Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoitusta varten yleissopimuksen allekirjoittaneille Euroopan neuvoston jäsenvaltioille. Se on ratifioitava tai hyväksyttävä. Euroopan neuvoston jäsenvaltio ei voi ratifioida tai hyväksyä tätä pöytäkirjaa ratifioimatta ensin tai samalla yleissopimusta. Ratifiomis- tai hyväksymisasiakirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

7 artikla

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä jolloin kymmenen Euroopan neuvoston jäsenvaltiota on 6 artiklan määräysten mukaisesti ilmaissut suostuvansa siihen, että pöytäkirja sitoo niitä.
2. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ilmaisevat suostumuksensa myöhemmin, pöytäkirja tulee voimaan sen

kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa, kun on kulunut kolme kuukautta sitä koskevan ratifiomis- tai hyväksymiskirjan talletuspäivästä.

8 artikla

Tallettajan tehtävät

Euroopan neuvoston pääsihteeri ilmoittaa neuvoston kaikille jäsenvaltioille:

- a. allekirjoituksista;
- b. ratifiomis- tai hyväksymiskirjojen talletuksista;
- c. tämän pöytäkirjan 4 ja 7 artiklan mukaisista voimaantulopäivistä;
- d. muista tähän pöytäkirjaan liittyvistä toimista, ilmoituksista tai tiedonannoista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan. Tehty Vilnassa, 3 päivänä toukokuuta 2002, yhtenä englannin- ja ranskan-kielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin Euroopan neuvoston jäsenvaltiolle.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

O H J E E T

henkilölle, joka haluaa valittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle

I. Mitä valituksia ihmisoikeustuomioistuin voi tutkia?

1. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on kansainvälinen tuomioistuin, joka voi vastaanottaa valituksia henkilöiltä, jotka katsovat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa turvattujen oikeuksiensa tulleen loukatuiksi. Ihmisoikeussopimus on kansainvälinen sopimus, jossa lähes kaikki Euroopan valtiot ovat sitoutuneet turvaamaan **tietyt perusoikeudet**. Turvatut oikeudet on kirjattu ihmisoikeussopimukseen (niin sanottuun yleissopimukseen) sekä sen pöytäkirjoihin nrot 1, 4, 6, 7, 12 ja 13, joita kaikki sopimusvaltiot eivät ole välttämättä hyväksyneet. Teidän tulisi tutustua näihin liitteinä oleviin sopimusteksteihin.

2. Mikäli jokin sopimusvaltioista on mielestänne loukannut yhtä tai useampaa edellä mainituista perusoikeuksista ja jos loukkaus on koskenut **Teitä henkilökohtaisesti ja** suoranaisesti, voitte valittaa asiasta ihmisoikeustuomioistuimeen.

3. Ihmisoikeustuomioistuin voi tutkia **ainoastaan ihmisoikeussopimuksessa turvattuja oikeuksia** koskevia valituksia. Se ei voi muuttaa tai purkaa kotimaisten tuomioistuinten päätöksiä eikä puuttua suoraan valituksessa mainitun viranomaisen toimintaan.

4. Ihmisoikeustuomioistuin voi tutkia valituksen ainoastaan, mikäli se kohdistuu yleissopimuksen tai kysymyksessä olevan pöytäkirjan ratifioineeseen valtioon. Se voi tutkia ainoastaan valituksia, jotka koskevat ratifiointin jälkeisiä tapahtumia. Ratifiointipäivämäärät ilmenevät tästä asiakirjasta.

5. Ihmisoikeustuomioistuimeen voi valittaa ainoastaan **teoista tai laiminlyönneistä, jotka ovat tapahtuneet viranomaisten (lainsäätäjän, hallintoviranomaisen, tuomioistuimen, jne.) toiminnassa tai muuten julkista valtaa käytettäessä. Ihmisoikeustuomioistuin ei voi tutkia yksityishenkilöitä, järjestöjä tai yrityksiä vastaan tehtyjä valituksia.**

6. Yleissopimuksen 35 § 1 kohdan mukaisesti ihmisoikeustuomioistuin voi tutkia valituksen vain jos **kaikki kansalliset oikeussuojakeinot on käyty läpi** sekä edellyttäen, että **valitus on tehty kuuden kuukauden kuluessa lopulliseksi katsottavasta ratkaisusta**. Tuomioistuin ei voi tutkia valitusta, joka ei täytä mainittuja muodollisia edellytyksiä.

7. Kansallisten oikeussuojakeinojen käyttämisellä tarkoitetaan sitä, että ennen kuin käännytte ihmisoikeustuomioistuimen puoleen, Teidän on ensin yritettävä saada päätös valituksen kohteena olevassa asiassa kansallisista tuomioistuimista. Teidän on haettava muutosta päätökseen korkeimmalta toimivaltaiselta tuomioistuimelta. Mikäli ette ole käyttänyt näitä oikeussuojakeinoja hyväksenne, Teidän on näytettävä, että ne olivat tehottomia.

8. Kun käännytte kansallisten tuomioistuinten puoleen, **Teidän täytyy normaalisti noudattaa kansallisia käsittelyyn liittyviä sääntöjä,**

Ohjeet

mukaan lukien määräaikoja. Mikäli kotimainen valituksenne on jätetty tutkimatta esim. siitä syystä, että se on myöhästynyt, osoitettu väärälle taholle tai muutoin tehty menettelysääntöjen vastaisesti, ihmisoikeustuomioistuin ei voi tutkia sille myöhemmin osoittamaanne valitusta.

9. Mikäli valituksenne kohdistuu tuomioistuinratkaisuun, niin sanottuja ylimääräisiä muutoksenhakekeinoja (esim. purkuhakemusta) ei kuitenkaan **yleensä** tarvitse käyttää. Kantelu esim. oikeusasiamiehelle tai oikeuskanslerille tai armahdushakemus eivät myöskään ole sellaisia tehokkaita oikeussuojakeinoja, joihin Teidän olisi normaalisti turvaututtava.

10. Korkeimman toimivaltaisen tuomioistuimen tai viranomaisen ratkaisun antamisen jälkeen Teillä on **kuusi kuukautta aikaa** kääntyä ihmisoikeustuomioistuimen puoleen. Määräaika alkaa juosta siitä, kun säännönmukaisen muutoksenhakunne jälkeen annettu lopullinen päätös on annettu tiedoksi Teille tai asiamiehellenne. Määräaikaa ei siis katsota alkaneeksi siitä, kun mahdollisesti tekemänne ylimääräinen muutoksenhaku, oikeusasiamiehelle tai oikeuskanslerille osoittamanne kantelu tai armahdushakemuksenne on ratkaistu.

11. Määräaika katkeaa, kun lähetätte ihmisoikeustuomioistuimelle joko **ensimmäisen kirjeen**, jossa on selvästi (vaikkakin lyhyesti) esitetty ne seikat, joihin valituksenne kohdistuu, tai täytetyn valituslomakkeen. Pelkkä tiedustelu ei riitä kuuden kuukauden määräajan katkaisemiseksi.

12. Haluaisimme muistuttaa, että **yli 90 % tuomioistuimen käsittelistä valituksista** jätetään tutkittavaksi ottamatta, koska ne eivät täytä tässä esitettyjä muodollisia tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä.

II. Miten ihmisoikeustuomioistuimelle valitetaan?

13. Tuomioistuimen **viralliset kielet** ovat englanti ja ranska, mutta voitte myös kirjoittaa sihteeristölle minkä tahansa sopimusvaltion virallisella kielellä. Käsittelyn alkuvaiheessa tuomioistuin käy kirjeenvaihtoa kanssanne valitsemallanne kielellä. Teidän on kuitenkin hyvä tietää, että mikäli tuomioistuin päättää pyytää kirjallisen vastineen vastaajavaltiolta, kaikki kirjeenvaihto käydään siitä lähtien englanniksi tai ranskaksi, jolloin Teidän tai teidän asiamiehenne odotetaan lähtökohtaisesti myös käyttävän englannin tai ranskan kieltä.

14. Valituksen voi esittää ainoastaan kirjallisesti postin välityksellä (ei puhelimitse). Mikäli esitätte valituksenne sähköpostin tai telekopion välityksellä, Teidän on ehdottomasti vahvistettava se postitse. **Henkilökohtainen käynti ihmisoikeustuomioistuimen kansliassa ei edistä valituksen käsittelyä.**

15. Kaikki kirjeenvaihto koskien valitustanne on osoitettava ihmisoikeustuomioistuimen pääsihteerille osoitteella:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 STRASBOURG CEDEX

Pyydämme, että ette niittaa, teippaa tai muuten sido kirjeitä tai asiakirjoja, jotka lähetätte tuomioistuimelle. Kaikki sivut tulisi merkitä juoksevalla sivunumeroinnilla.

Ohjeet

16. Ihmisoikeustuomioistuimen sihteeristö vastaa ensimmäiseen kirjeeseen ja vahvistaa, että **asiakirjavihko, jonka numero on mainittava kaikessa myöhemmissä kirjeissänne**, on avattu Teidän nimellänne. Samalla se toimittaa Teille viivakooditarrat ja Teitä pyydetään liimaamaan yksi tarra jokaisen seuraavan lähetyksenne etusivulle. Teiltä saatetaan myös pyytää lisätietoja, asiakirjoja tai yksityiskohtaisempia perusteluja valituksenne tueksi. Sihteeristö ei voi antaa tietoja voimassa olevasta lainsäädännöstä, sen soveltamisesta tai tulkinnasta siinä valtiossa, jota valituksenne koskee.

17. Etujenne mukaista on vastata viipymättä sihteeristön kirjeisiin. Mikäli vastauksenne viivästyy tai jätätte vastaamatta, Teidän oletetaan luopuneen valituksestanne.

18. Mikäli valituksenne koskee mielestänne yleissopimuksen tai pöytäkirjojen takaamaa oikeutta ja yllä mainitut muodolliset edellytykset täyttyvät, Teidän on **täytettävä valituslomake huolellisesti ja luettavasti. Valituslomake ja kaikki asiaan liittyvät asiakirjat on lähetettävä viivytyksettä ja viimeistään kahdeksan viikon kuluessa tuomioistuimen sihteeristön päivämäärän ensimmäisen kirjeen jälkeen**. Mikäli ette toimita valituslomaketta ja valitukseen liittyviä asiakirjoja tässä määräajassa, se päivämäärä, jona lähetätte täytetyn valituslomakkeen, tulee olemaan ratkaiseva päätettäessä, oletteko saattanut valituksenne vireille yleissopimuksen 35 § 1 kohdan mukaisessa kuuden kuukauden määräajassa (katsokaa kohdat 6 ja 10 yllä) eli ensimmäinen kirjeenne ei olekaan katkaissut tätä määräaikaa. Lisäksi, mikäli ette palauta valituslomaketta kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun se lähetettiin Teille, Teidän oletetaan luopuneen valituksesta, ja valitusasiakirjanne hävitetään ilman eri ilmoitusta. Myös laiminlyönti toimittaa tuomioistuimen sihteeristön pyynnöstä lisätietoja tai asiakirjoja voi johtaa siihen, ettei tuomioistuin ota valitustanne käsittelyyn, tai että se päättää jättää valituksenne tutkittavaksi ottamatta tai poistaa sen tuomioistuimen asialistalta.

19. Valituslomaketta täyttäessänne Teidän tulee:

(a) ilmoittaa asianosaisia koskevat tiedot (valituslomakkeen Osa I) täyttämällä tarvittaessa oman sivun jokaisen valittajan osalta. Jos käytätte asiamiestä Teidän tulee liittää mukaan valtakirjalomake (tai lomakkeet);

(b) antaa selkeät ja ytimekkäät tiedot faktoista, joista valitatte (Osa II). Pyrkikää selostamaan tapahtumien kulku aikajärjestyksessä tarkkoine päivämäärineen. Jos valituksenne koskee useita eri asioita (esim. eri tuomioistuinkäsittelyjä), tulee kukin tapaus selostaa erikseen;

(c) selostaa mahdollisimman tarkasti, mitä ihmisoikeussopimuksen mukaista oikeutta katsotte loukatun (Osa III). Mainitkaa ne sopimusmääräykset, joihin valituksenne perustuu. Selittäkää, miksi lomakkeen toisessa osassa selostamanne tosiasiat mielestänne johtavat sopimusloukkaukseen;

(d) mainita tarvittavat tiedot osoittaaksenne, että olette noudattanut määräaikoja ja kansallisten oikeussuojakeinojen käyttöä koskevia säännöksiä (Osa IV). Teidän tulee antaa nämä tiedot jokaisen valituskohdan osalta erikseen;

(e) selostaa lyhyesti, mitä toivotte saavuttavanne tuomioistuimelle tekemällänne valituksella;

(f) ilmoittaa, oletteko valittanut samasta asiasta (tai samoista asioista) jollekin muulle kansainväliselle tutkinta- tai sovitteluelimelle (Osa V). Siinä tapauksessa, Teidän on annettava tarkat tiedot, mukaan lukien sen elimen nimi, jolle olette lähettänyt valituksenne, sekä tiedot mahdollisesta käsittelystä ja annetuista päätöksistä. Toimittakaa myös kopiot asiassa annetuista päätöksistä ja muista asiakirjoista;

(g) liittää mukaan luettelo kaikista asiaanne koskevista viranomais- ja tuomioistuinratkaisuksista, joihin olette viitannut osissa IV ja VI, sekä muista asiakirjoista, jotka haluatte tuomioistuimen ottavan huomioon todisteina (puretut tallenteet, todistajankertomukset jne.) (Osa VII). Teidän on toimitettava täydelliset kopiot luettelossa mainituista asiakirjoista, mikäli ette ole jo niin tehnyt. **Tuomioistuin ei tule palauttamaan asiakirjoja asian käsittelyn päätyttyä. On etunne mukaista toimittaa vain kopioita, ei alkuperäisiä asiakirjoja;**

(h) allekirjoittaa vakuutus. Mikäli valituslomakkeenne on asiamiehen allekirjoittama, siihen on liitettävä asianmukaisesti täytetty valtakirjalomake, jollei sitä ole toimitettu tuomioistuimelle aikaisemmin.

20. Tiedot niissä asiakirjoissa, jotka olette lähettänyt sihteeristölle, mukaan lukien valittajaa tai kolmansia osapuolia koskevat tiedot, ovat pääsääntöisesti julkisia. Nämä tiedot saattavat esiintyä myös tuomioistuimen HUDOC-internettietokannassa, sillä tuomioistuin saattaa mainita ne tapauksen tosiasioista laatimassaan selostuksessa, joka laaditaan siinä vaiheessa, jos ja kun asia saatetaan vastaajahallituksen tietoon. Nämä tiedot saattavat esiintyä myös tuomioistuimen tutkittavaksi ottamista tai asialistalta poistamista koskevassa päätöksessä tai sen antamassa tuomiossa. Teidän tulee siis mainita ainoastaan sellaiset Teitä tai kolmansia osapuolia koskevat yksityiselämän tapahtumat, jotka ovat valituksenne käsittelyn kannalta olennaisia. Mikäli ette halua antaa henkilöllisyyttänne julkisuuteen, Teidän on perusteltava, miksi vallitsevasta julkisuusperiaatteesta olisi syytä poiketa Teidän tapauksessanne. Ihmisoikeustuomioistuin voi päättää suojata henkilöllisyyttänne, jos erityiset olosuhteet edellyttävät tällaista poikkeusta.

21. Teillä ei tarvitse olla asiamiestä saattaaksenne valituksenne vireille eikä mahdollisen asiamiehenne tarvitse olla lakimies. Jos saatatte valituksenne vireille lakimiehen tai jonkun muun asiamiehen välityksellä, valituslomakkeeseen on liitettävä **puolestanne toimivalle asiamiehelle annettu valtakirja**. Myös oikeushenkilön (yrityksen, yhdistyksen jne.) tai useamman henkilön puolesta valituksen tehneen asiamiehen tulee osoittaa oikeutensa edustaa valittajaa/valittajia.

22. Ihmisoikeustuomioistuin ei myönnä oikeusapua sitä varten, että lakimies laatisi valituskirjelmän puolestanne. Käsittelyn myöhemmässä vaiheessa, eli kun tuomioistuin on mahdollisesti päättänyt pyytää vastaajavaltiolta kirjallisen vastineen, Teille saatetaan myöntää oikeusapua, mikäli varanne eivät riitä lakimiehen palkkion maksamiseen ja edellyttäen, että tällainen oikeusapu on tarpeen valituksenne asianmukaista käsittelyä varten.

23. Valituksenne käsittely on **maksutonta**. Koska käsittely on ainakin alkuvaiheessa kirjallista, henkilökohtainen käynti ihmisoikeustuomioistuimessa ei edistä valituksen käsittelyä. Teille ilmoitetaan viran puolesta kaikista tuomioistuimen tekemistä päätöksistä.

VOIMAANTULO

(19/04/2010)

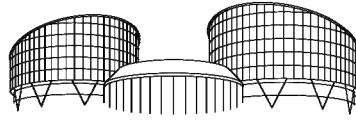
VALTIO	Sopimus CETS 005	Pöytäkirja nro 1 CETS 009	Pöytäkirja nro 4 CETS 046	Pöytäkirja nro 6 CETS 114	Pöytäkirja nro 7 CETS 117	Pöytäkirja nro 12 CETS 177	Pöytäkirja nro 13 CETS 187
Alankomaat	31/08/54	31/08/54	23/06/82	01/05/86		01/04/05	01/06/06
Albania	02/10/96	02/10/96	02/10/96	01/10/00	01/01/97	01/04/05	01/06/07
Andorra	22/01/96	06/05/08	06/05/08	01/02/96	01/08/08	01/09/08	01/07/03
Armenia	26/04/02	26/04/02	26/04/02	01/10/03	01/07/02	01/04/05	
Azerbaidzan	15/04/02	15/04/02	15/04/02	01/05/02	01/07/02		
Belgia	14/06/55	14/06/55	21/09/70	01/01/99			01/10/03
Bosnia-Herzegovina	12/07/02	12/07/02	12/07/02	01/08/02	01/10/02	01/04/05	01/11/03
Bulgaria	07/09/92	07/09/92	04/11/00	01/10/99	01/02/01		01/07/03
Espanja	04/10/79	27/11/90	16/09/09	01/03/85	01/12/09	01/06/08	01/04/10
Georgia	20/05/99	07/06/02	13/04/00	01/05/00	01/07/00	01/04/05	01/09/03
Irlanti	03/09/53	18/05/54	29/10/68	01/07/94	01/11/01		01/07/03
Islanti	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/06/87	01/11/88		01/03/05
Iso-Britannia (ml. Pohjois-Irlanti)	03/09/53	18/05/54		01/06/99			01/02/04
Italia	26/10/55	26/10/55	27/05/82	01/01/89	01/02/92		01/07/09
Itävalta	03/09/58	03/09/58	18/09/69	01/03/85	01/11/88		01/05/04
Kreikka	28/11/74	28/11/74		01/10/98	01/11/88		01/06/05
Kroatia	05/11/97	05/11/97	05/11/97	01/12/97	01/02/98	01/04/05	01/07/03
Kypros	06/10/62	06/10/62	03/10/89	01/02/00	01/12/00	01/04/05	01/07/03
Latvia	27/06/97	27/06/97	27/06/97	01/06/99	01/09/97		
Liechtenstein	08/09/82	14/11/95	08/02/05	01/12/90	01/05/05		01/07/03
Liettua	20/06/95	24/05/96	20/06/95	01/08/99	01/09/95		01/05/04
Luxemburg	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/03/85	01/07/89	01/07/06	01/07/06
ent. Jugoslavian tasavalta Makedonia	10/04/97	10/04/97	10/04/97	01/05/97	01/07/97	01/04/05	01/11/04
Malta	23/01/67	23/01/67	05/06/02	01/04/91	01/04/03		01/07/03

VOIMAANTULO

(19/04/2010)

VALTIO	Sopimus CETS 005	Pöytäkirja nro 1 CETS 009	Pöytäkirja nro 4 CETS 046	Pöytäkirja nro 6 CETS 114	Pöytäkirja nro 7 CETS 117	Pöytäkirja nro 12 CETS 177	Pöytäkirja nro 13 CETS 187
Moldova	12/09/97	12/09/97	12/09/97	01/10/97	01/12/97		01/02/07
Monaco	30/11/05		30/11/05	01/12/05	01/02/06		01/03/06
Montenegro	06/06/06	06/06/06	06/06/06	06/06/06	06/06/06	06/06/06	06/06/06
Norja	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/11/88	01/01/89		01/12/05
Portugali	09/11/78	09/11/78	09/11/78	01/11/86	01/03/05		01/02/04
Puola	19/01/93	10/10/94	10/10/94	01/11/00	01/03/03		01/02/04
Ranska	03/05/74	03/05/74	03/05/74	01/03/86	01/11/88		01/02/08
Romania	20/06/94	20/06/94	20/06/94	01/07/94	01/09/94	01/11/06	01/08/03
Ruotsi	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/03/85	01/11/88		01/08/03
Saksa	03/09/53	13/02/57	01/06/68	01/08/89			01/02/05
San Marino	22/03/89	22/03/89	22/03/89	01/04/89	01/06/89	01/04/05	01/08/03
Slovakia	01/01/93	01/01/93	01/01/93	01/01/93	01/01/93		01/12/05
Slovenia	28/06/94	28/06/94	28/06/94	01/07/94	01/09/94		01/04/04
Suomi	10/05/90	10/05/90	10/05/90	01/06/90	01/08/90	01/04/05	01/03/05
Serbia	03/03/04	03/03/04	03/03/04	01/04/04	01/06/04	01/04/05	01/07/04
Sveitsi	28/11/74			01/11/87	01/11/88		01/07/03
Tanska	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/03/85	01/11/88		01/07/03
Tsekinmaa	01/01/93	01/01/93	01/01/93	01/01/93	01/01/93		01/11/04
Turkki	18/05/54	18/05/54		01/12/03			01/06/06
Ukraina	11/09/97	11/09/97	11/09/97	01/05/00	01/12/97	01/07/06	01/07/03
Unkari	05/11/92	05/11/92	05/11/92	01/12/92	01/02/93		01/11/03
Venäjä	05/05/98	05/05/98	05/05/98		01/08/98		
Viro	16/04/96	16/04/96	16/04/96	01/05/98	01/07/96		01/06/04

Useissa tapauksissa valtiot ovat antaneet selityksiä tai tehneet varauksia, jotka vaikuttavat heidän yleissopimuksesta ja sen pöytäkirjoista johtuviin velvollisuuksiinsa. Täydellinen luettelo on saatavissa tuomioistuimen kotisivuilta osoitteesta www.echr.coe.int tai tuomioistuimen sihteeristöltä.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin
V A L T A K I R J A¹

(Työjärjestyksen kohta 36)

Minä,

.....
(valittajan nimi ja osoite)

valtuutan täten

.....
(asiamiehen nimi, osoite ja ammatti)

edustamaan minua Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 34 artiklan mukaisessa valitusasiassa sekä mahdollisessa myöhemmässä Euroopan ihmisoikeussopimuksen nojalla tapahtuvassa käsittelyssä

.....vastaan.
(vastaajavaltio)

Olen postittanut valitukseni
(päivämäärä)

.....
(paikka ja aika)

.....
(valittajan allekirjoitus)

Otan yllä mainitun toimeksiannon vastaan

.....
(asiamiehen allekirjoitus)

¹ Jos valittaja käyttää asiamiestä, hänen on palautettava tämä valtakirja täytettynä. Valtakirjan tulee olla sekä valittajan että asiamiehen allekirjoittama.